

Марія ДЗЮБИНА
студентка факультет банківського бізнесу
Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник:
к.е.н., доцент Балянт Г.Р.

ВИЗНАЧЕННЯ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ УГОДИ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

Підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом є, безперечно, важливою подією як для внутрішньополітичного розвитку, так і у відносинах з ЄС. Швидкість підписання підкреслює значну підтримку України з боку Європейського Союзу та його солідарність з нашою державою.

Водночас слід реально оцінювати обсяги та значення підписаного, а також чітко визначити подальші кроки, насамперед, у процесі імплементації Угоди. Напередодні підписання Угоди політичний дискурс в Україні був перевантажений спекуляціями, насамперед, навколо термінів підписання Угоди та її розділення на дві частини. Відмова попереднього уряду від підписання УА під час Саміту Східного партнерства у Вільнюсі 28-29 листопада 2013 р. стала основною причиною суспільного вибуху у державі. Тому подібні спекуляції не сприяють нормалізації ситуації та мають, скоріше, деструктивний вплив, бо з поля зору втрачені більш важливі та актуальні завдання.

Враховуючи призупинення підписання Угоди про асоціацію попереднім урядом України, є підстави вважати, що відбулося і призупинення процесу підготовки Угоди до імплементації. Про це свідчать такі фактори:

1) не було забезпечено виконання у встановлені строки та у повному обсязі Порядку денного асоціації Україна – ЄС; 2) не представлений національний механізм імплементації УА на державному рівні; 3) не затверджена Національна програма імплементації Угоди, яка має передбачати детальний перелік заходів покрокової реалізації положень Угоди та строків їх виконання.

Аналіз більшості проблемних питань у сфері європейської інтеграції та перелік необхідних рекомендацій був підготовлений ще у 2012 році у рамках проекту «Національний Конвент України щодо ЄС».

В юридичній площині положення про перспективу членства не несе ніяких наслідків ні для України, ні для ЄС і в жодному випадку не означає автоматичний початок процесу вступу до ЄС, адже:

1) Угода про асоціацію, або надання «перспективи членства» не надають гарантій вступу; 2) питання вступу до ЄС має чітко визначену процедуру відповідно до договорів Європейського Союзу, основними передумовами якої є подання заяви державою на вступ та відповідність даної держави критеріям членства в ЄС.

Основна причина небажання надати дану перспективу полягала у побоюванні багатьох держав-членів Євросоюзу, що надання «перспективи членства» державам Східної Європи матиме величезне геополітичне навантаження, оскільки означатиме готовність ЄС взяти на себе більші союзницькі зобов'язання по відношенню до цих держав.

Однак питання про надання перспективи членства Україні сьогодні має дуже важливе політичне і, насамперед, психологічне значення. Це положення має змінити сприйняття України в ЄС не лише серед політичних еліт, але й більш широких

суспільних верств. Так само воно за відповідних умов могло б спричинити потужний вплив на зміст внутрішньополітичного життя України та її геополітичні пріоритети.

Важливим аспектом у контексті підписання Угоди про асоціацію є сьогодні також активна відбудова конструктивних двосторонніх відносин та розширення діалогу з ключовими державами-членами ЄС. У даному контексті необхідним є напрацювання стратегій співробітництва з даними державами з метою більш ефективного просування своїх національних інтересів або навіть переходу на рівень стратегічного партнерства.

Підписання політичної частини Угоди про асоціацію є, безумовно, важливим знаком солідарності Європейського Союзу з Україною. Незважаючи на терміни, необхідні для ратифікації Угоди Європейським Союзом та його державами-членами, її послідовна та ефективна імплементація може стати дієвим механізмом подальшого сталого економічного розвитку та модернізації нашої держави, оновленою стратегією реформування усіх ключових сфер і впровадження європейських стандартів з метою дійсного підвищення рівня життя населення України та реалізації нашої стратегічної мети – набуття повноправного членства в Європейському Союзі. Водночас Угода не є кінцевою метою нашого співробітництва з Європейським Союзом, а являє собою лише необхідний інструментарій наближення до ЄС.

Першочерговим завданням нової української влади є дистанціювання від деструктивних спекуляцій навколо термінів та способів підписання Угоди про асоціацію включно з поглибленою та всеосяжною зоною вільної торгівлі. Необхідно зосередитися на виконанні наступних ключових завдань:

1) Кабінет Міністрів України необхідно переглянути звіти щодо імплементації Порядку денного асоціації Україна – ЄС та надати реальну картину; 2) визначити національний механізм імплементації Угоди про асоціацію, включаючи створення ефективної системи координації процесу європейської інтеграції України на державному рівні; 3) посилити контроль та прискорити затвердження Національної програми імплементації Угоди, який має передбачати детальний перелік заходів покрокової реалізації положень Угоди та строків їх виконання; 4) забезпечити перегляд повноважень підрозділів центральних органів виконавчої влади, до відома яких належать питання європейської інтеграції, з метою дотримання зобов'язань у рамках Угоди та задля уможливлення виконання ними ключових завдань у сфері європейської інтеграції; 5) наполегливо та послідовно відстоювати свою позицію щодо надання Європейським Союзом Україні перспективи членства та юридичного її оформлення протягом найближчого часу.

Олександр ДЗЮБЛЮК

*д.е.н., професор, завідуючий кафедрою банківської справи
Тернопільський національний економічний університет*

ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МІНІМАЛЬНИХ ОБОВ'ЯЗКОВИХ РЕЗЕРВІВ ЯК ІНСТРУМЕНТА МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ

Мінімальні обов'язкові резерви залишаються одним із найбільш важливих і дієвих інструментів монетарного регулювання економіки та дозволяють центральному банку забезпечувати активний вплив на динаміку макроекономічних